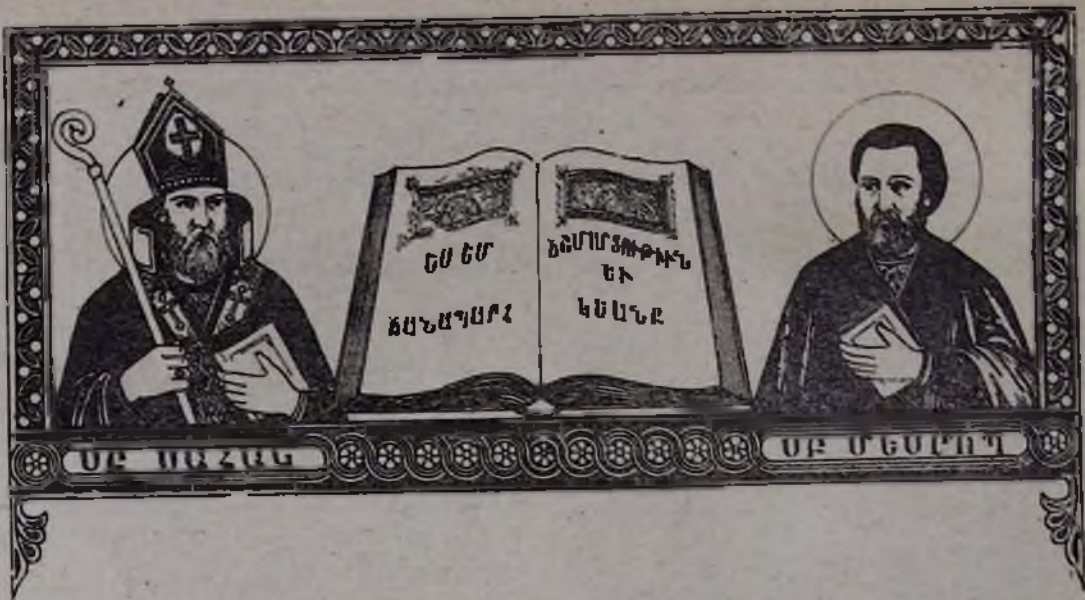

ՍՈՒՐԻՄ ՄԵՍՐՈՊ ՄԱՇՏՈՑԻ ՄԵՆԿԵԱՆ 1600-ԱՄԾԱԿԻ ՏՈՒՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԵՈՒՆԸ ԼՈՒԴՈՒՆԻ ՏԵՋ

ՀԱՆԴԻՍԱՎՈՐ ՍՈՒՐԻ ՊԱՏԱՐԱԳ Ի ՆԵՐԿԱՅՈՒԹՅԱՆ ՔԵՆՏՐԵՐԻԻ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻՆ

Հոնդոնի հայ համայնքը Ս. Մեսրոպ Մաշտոցի ծննդյան 1600-ամյակը ոգեկոչեց կիրակի, 22 հուլիսին, Ս. Սարգիս եկեղեցվում եջ հանդիսավոր սուրբ պատարագի մատուցմամբ:

Օրեր առաջ, Անգլիայի հայոց Հայրապետական պատվիրակ գերաշնորհ Տ. Պատկ հայկական Թումայան շրջաբերականով մը բացատրած էր օրվան մեծ տոնին նշանակությունը և հրավիրած իր համայնքին անդամները, զարու և իրենց հարգանքի և երախտագիտության տուրքը ընծայարեբնու ախ մեծ սուրբին և մեծ հայուն հիշատակի խորանին:

Այս տոնակատարությունը Հոնդոնի մեջ մասնավոր փայլ մը և նշանակություն մը կառնեք միջազգային լսականիշով այն պատճառով, որ այդ օր արարողության ներկա պիտի ըլլար և խոսք առնեք Քենտրերիորի Արքեպիսկոպոս դոկտ. Մայքլ Ռեմզի, իր հետ ունենալով անգլիկան հայկական պատկանեք և քահանաներ: Տեղվույն հույն օրթոդոքս հայկական պատկանեք ևս իր ներկայությամբ մեզ պիտի պատվելու: Բի Բի Սիմոն կարդարած էր արարողությունը ձայնաւորեք սմբողջութեամբ:

Գերաշնորհ Տ. Պատկ հայկական Թումայան ժամը 10.30-ին սկսավ սուրբ պատարագի արարողությունը, մինչ հյուր եկեղեցականները կզգեստավորեին եկեղեցատան մեջ: Խնկարկութեան թափորի պահուն դարաց դասը, սուրբ սեղանին սպասարկողները և պատարագի սրբազան ուղղվեցան դեպի եկեղեցատուն՝ ողջունելու Քենտրերիորի արքեպիսկոպոսը և մյուս եկեղեցական հյուրերը և զանոնք առաջնորդելու Ս. Սարգիս եկեղեցին:

Կազմվեցավ պատկատելի թափոր մը հետեյալ կարգով: Քենտրերիորի Արքեպիսկոպոսի զավազանակիր Հ. Ջոն Էնդրյու, Անգլիկան Եկեղեցու արտաքին հարաբերությանց դիվանի քայտուղար Հ. Ջոն Սատերթուեյտ, Արտաքին հարաբերությանց դիվանի փոխ-քարտուղար Հ. Մ. Հելուել, գերաշնորհ Տ. Հարոլտ Բանստոն հայկական, Քենդինգտոնի հայկական գերաշնորհ Տ. Էդուարդ Ռոբերտս, Հույն Եկեղեցու հայկական գերաշնորհ Տ. Վիրվոս, գերաշնորհ Տ. Պատկ հայկական Թումայան և Քենտրերիորի Արքեպիսկոպոս դոկտ. Մայքլ Ռեմզի:

Եկեղեցւո մէջ իրր ամեն ոք իր տեղը գրավեց, Պսակ սրբազան բարձրացաւ սուրբ սեղան խնկարկելու, մինչ գպրաց դասը քառաձայն և երգեհոնի ընկերակցութեամբ կերգեր «Ո՛վ Գերազրաշ ձաղիկ» շարականը:

«Ողջոյն»-ի պահուն պատարագիչ սրբազան Քենտրերիի արքեպիսկոպոսն սկսյալ բոլոր ներկա եկեղեցականներուն անձամբ տվաւ քրիստոնեական խաղաղութեան ողջոյնը: Իրապեա հուզիչ էր պահը, երբ քրիստոնեական զանազան եկեղեցիներու ներկայացուցիչներ սուրբ ողջագոյրումով մտսիրո ողջոյն կփոխանակեին իրարու հետ:

յան, ընկերակցութեամբ երգեհոնի, զոր կնվազեր պր. Ք. Բերի:

Այնուհետե գերաշնորհ Տ. Պսակ սրբազանը քարոզեց անգլիկներն:

«Քանզի Ու լուսաւորեցան մանկունք Սուրբ Եկեղեցոյն»:

Այս բառերով կվերջանա Թարգմանչաց տոնին «Մանկունք» շարականը: Արդարեւ, մեր Թարգմանիչ վարդապետները Թարգմանելով Ս. Գրքը, քրիստոնեական լուստով լուսավորեցին Հայաստանյայց եկեղեցւո զավակները, ու Ս. Մեսրոպ, որուն ծննդյան 1600-ամյակը կտոնենք այսօր, եղաւ մեր

ՋԵՅՄՍ ՎԻՐԼՈՍ ՍՐԲԱԶԱՆ, ՔԵՆՏՐԵՐԻԻ ԱՐՁԱՊԵՍԿՈՊՈՍ ԴՈՒՏ. ՄԱՏԻՍ ՌԵՄՋԻ, ՊՍԱԿ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԹՈՒՄԱՅԱՆ ԵՎ ՀԱՅՐ ԶՈՆ ՍԱՅԵՐԹՈՒՆԵԱՏ

«Հայր մեր»-ն առաջ, պատարագիչ սրբազանը հրավիրեց հավատացյալները կանգնած ունկնդրել Սրբոց Թարգմանչաց շարականը՝ «Որք զարդարեցին», զոր Պսակ սրբազան ներդաշնակած էր քառաձայն խմբի համար այս մեծ տոնին առթիւ: Գպրաց դասին համար եկեղեցական երգեցողութեան կատարյալ հաղթանակ մը եղաւ թե՛ այս շարականին և թե՛ ամբողջ պատարագի հոգեզմայլ երգեցողութիւնը, զոր ձեռնհասորեն կվարեւ պր. Տիրան Ուրու-

թարգմանիչներն մեծագույնը, ճայ մտքին լուսավորիչը, գրեթե գլուտով և Ս. Գրքի Թարգմանութեամբ քրիստոնեութեան լուստ տարածելով Հայաստան աշխարհի մէջ ու հիմը դնելով ազգային գրականութեան և մշակութի:

Ոչ մեկ տեղ քրիստոնեութիւնը այնքան կարեւոր գեր կատարած է ժողովուրդի մի կյանքին մէջ, որքան Հայաստանի մէջ: Այս իրողութիւնը հասկնալու համար բավական է ակնարկ մը նետիլ Հայաստանի քարտեզին:

վրա, տեսնելու համար Հայաստանի աշխարհագրական դիրքը և բնութեւնը ոչ քրիստոնյա ու թշնամի ժողովուրդներն շրջապատված փոքր ազգի մը վերապրումի դաժնութիւնը հրաշքը:

Քրիստոնեութիւնը առաջին դարուն մուտք գործեց Հայաստան քարոզութեամբ Ա. Քաղեոս և Ս. Բարթողիմէոս առաքյալներուն և հաճախարակեալ տեղ գտավ թե՛ խոնարհ խաւերէն ներս և թե՛ արքունիքէն մեջ: Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ մեծ քարոզիչը արեւի լուսինի բերավ մինչ այդ դեռնադամբասներու մեջ միայն ապրող նոր կրօնքը: Հայաստան բոլոր ժողովուրդներէն առաջինը եղավ քրիստոնեութիւնը իրրեւ պետական կրօնք ընդունող, 303 թվականին:

Հայ քրիստոնեութեան դարգացման մեջ առաջնակարգ դեր կատարած են երեք անուններ: Ս. Գրիգոր Լուսավորիչն է հայոց հոգեւեւուն: Ս. Ներսէս Պարթև, որ Ալեքսանդրի մօտ սկզբունքները կյանքի վերածեց հայ ժողովուրդին մեջ, լուսավորիչն է հայ սրտերուն: Սակայն շումեհինք դրականութիւն, որովհետև շումեհինք գիր: Ս. Մեսրոպի շանքերով, արդարեւ, և գործաւցոյթով օրվան կաթողիկոսին՝ Ս. Սահակ Պարթևի, լուսավորիչները հայ մտքին, ունեցանք դիր 404 թվականին և Ս. Գրքի հայերէն թարգմանութիւնը 433-ին:

Ս. Մեսրոպ ծնավ 362-ին Տարոնի Հացեկաց գյուղը: Իր կրթութիւնը նախ Մեծն Ներսէս հաստատված դպրոցներու մեջ ստանալի հետո, զայն կատարեալագործեց եղծսիւս: Բացի հայերէնէն գիտեր ասորերէն, հունարէն և պարսկերէն: Արքունիքի իր պաշտոնը թողնելով, քառասուն տարեկանին կրօնավորեցավ և ամբողջութեամբ նվիրվեցավ Ավետարանի քարոզութեան Հայաստանի և զրադի երկիրներուն մեջ: Ս. Մեսրոպի կրօնավորելու այս որոշումը մեծ նշանակութիւն ունեցավ հայ ժողովուրդի ապահովութեան, ինչպէս նաև իր եկեղեցւոյն անկախութեան տեսակետէն:

Նախքան հայ աշուրներէ գլուտը, հայ եկեղեցիներու մեջ պաշտամունքը կկատարուէր ասորերէն կամ հունարէն լեզուներով, որոնք հաւասարապէս անհասկանալի էին հայ հավատացալի: Այս տխուր կացութեան մասամբ դարման տանելու համար էր, որ կազմված էին թարգմանիչներու խումբեր, որոնք տեղւոյն վրա, բերանացի, Ս. Գրքը կթարգմանեին ասորերէնէ և կամ հունարէնէ: Այս անշուշտ անգործնական և անբավարար միջոց մըն էր հայ ժողովուրդի կրօնական դաստիարակութեան տեսակետէն: Միակ լուծումը, որեմն, հայ գիրբիւրու հնարումն էր, թարգմանութիւնը Ս. Գրքին և ծիսական և ժամապաշտական մատյաններուն: Ըստ այսմ

Ս. Մեսրոպ հայկական աշուրներէ մը կազմելու իր ծրագիրը հայտնեց Ս. Սահակի մէջ արդ օրերու արքային՝ Վառնապուտի, որոնք խոստացան ամեն կերպով աջակցիլ իրեն: Հոս պետք է մատնանշել, թե՛ գիր և զրականութիւն ունենալու անհետաձգելի կարիքը ցույց կուտա, թե՛ ժողովուրդ մը աւրգեն հասած է մտավոր հասունութեան և իր քայլերը կուղղե զնալ աղագային զարթոնք:

Բազմաթիւ անհաջող փորձերի հետ, Ս. Մեսրոպ գերազանցորեն հայեցողական պահու մը, երկնային տեսիլքով մը, կզտնէ հայ գրերը: Շուտով րացվեցան դպրոցներ նոր աշուրները սորվեցնելու համար: Թարգմանիչացան Ս. Գրքն ու ժամապաշտական գրքերը և եկեղեցիներու մեջ արարողութիւնները սկսան կատարուիլ միմիայն հայերէնով: Իմացական և հոգեւոր այս մեծ շարժումը արժանապէս կոչվեցավ հայ գրականութեան ամենափայլուն քաջանք՝ Ոսկեդար:

Հայ գրերու գլուտը և Ս. Գրքի թարգմանութիւնը այն գլխավոր ազդակներն եղան, որով քրիստոնեութիւնը համակեց հայ ժողովուրդը և այս վերջինն ալ ամբողջութեամբ հանձնվեցավ անոր: Հայ ժողովուրդը այնքան խորունկ կերպով հետաքրքրվեցավ և ներշնչվեցավ քրիստոնեական իդէալով, որ Ավետարանները իր գոյութեան կենսական և անբաժանելի մասը կազմեցին:

Հայ աշուրներէ գլուտը, որուն մեծագույն նպատակն էր Ս. Գրքին թարգմանութիւնը, միևնույն ատեն ծառայեց իրրեւ միութեան կապ ժողովուրդի մը, որ քաժնված էր երկուքի, գտնվելով երկու կայսրութեանց տիրապետութեան տակ: Դ գարու վերջը Հայաստան կզտնվէր Բյուզանդիոնի և Պարսկաստանի տիրապետութեան տակ: Այս րաժանումը քաղաքականէն ավելի գաղափարական էր, այսինքն երկու գաղափարաբանութիւններ և մշակութիւններ իրարու դեմ կպայքարէին Հայաստանի մեջ, և Ե գարու ազգային և եկեղեցական այս մեծ շարժումը կոչված էր ազատագրելու հայ միտքը այս երկու հակամարտ աղգեցութիւններէն: Այսուամենայնիւ, իմացական և հոգեւոր այս զարթոնքը կասկածանքով դիտվեցավ պարսիկներէն և բյուզանդացիներէն հաճախարակեալ: Առաջինները զայն նկատեցին հայ միտքին ամբողջական և վերջնական հեռացումն ու րաժանումը արեւմտյան գաղափարաբանութեան:

Ազգային և օտար աղբյուրներու համաձայն, Ս. Մեսրոպ, այս սուրբ հանձնարը, իր ստեղծագործ տաղանդը ի սպաս դրավ նաև դրացի ժողովուրդներու, անոնց ևս տալով իրենց աշուրներէ, ինչպէս վրացիներուն և աղվաններուն: Այս գործով ան կհանգիստ-

ևս քրիստոնեական միջազգային դեմք մը, քրիստոնեություն մեծ դատին իր բերած նպաստովը:

Մենք հայերս հատկապես երախտապարտ ենք Ս. Մեսրոպի, որովհետև հայ գիրը ստեղծելով, մեր հոգիներուն առջև բացավ Ս. Գրքի հոգևոր գանձերը: Ան մեր մեջ անշեշտ պահեց ազգային ոգին և ավելի հաստատուն հիմքեր վրա դրավ Հայաստանյայց եկեղեցվո անկախությունը:

Հայաստան իր աշխարհադրական դիրքով կգտնվի Արևելքի և Արևմուտքի քառուղիներուն վրա, Մեր այս գիրքին պատճառով հաճախ նվաճվեցանք և հարձակումներու կոխան դարձանք, բայց արշավանքներու դիմադրելու մեր համառությամբ, ճակատագրական դեր մը կատարեցինք արևմտյան քրիստոնեության պաշտպանության ի նպաստ: Եվ եթե տակավին կապրինք ու դոյություն ունինք, այդ ամբողջությամբ կպարտինք քրիստոնեության, Ս. Մեսրոպի գյուտին շնորհիվ կրոնքը մեր անհատական, ընկերային և ազգային գոյության անբաժանելի մասը դարձավ: Հավետ երախտապարտ ենք իրեն, որովհետև ան քրիստոնեության լույսով լուսավորեց մեզ՝ Հայաստանյայց եկեղեցվո ղավակներս:

Այս մեծ հայուն ու սուրբին ծննդյան 1600-ամյակին առթիվ, մեր նախածրները անգամ մը ևս դարձնենք դեպի Օշական, Ս. Մեսրոպի գերեզմանը, ուր կհանգչի, և դեպի երկինք, ուր ան պսակված է հավիտենական փառքով:

Քարոզեն վերջ սրբազանը, ողջունելով հանդիսության ներկա բարձրաստիճան հոգևորականները, ըսավ.

«Գերաշնորհ Եղբայր.

Մեծ ուրախությամբ և անխառն հրճմանքով կողջունեմ Ձերդ Գերաշնորհության և Ձեզի ընկերակցող եպիսկոպոսներուն և եկեղեցականներուն և լոնդոնի Հույն Օրթոդոքս եկեղեցվո եպիսկոպոս Ջեյմս Վիրվոս սրբազանի ներկայությունը Ս. Սարգիս եկեղեցվո մեջ, ներկա գտնվելու համար Ս. Մեսրոպ Մաշտոցի ծննդյան 1600-ամյակին առթիվ մատուցված հանդիսավոր սուրբ պատարագին:

Այս սուրբ եկեղեցիին տված Ձեր այցելությունը, Ձեր իբրև Քենտրբերիի Արքեպիսկոպոս պաշտոնավարության երկրորդ տարին իսկ, կշնչտե այն իրողությունը, որ Դուք քրիստոնեական եկեղեցիներու միության ճշմարիտ շատագույն եք: Փոխադարձաբար, կվստահեցնեմ զՁեզ, որ Հայաստանյայց եկեղեցին ևս իր սրտին շատ մոտիկ կնկատե թուրք քրիստոնեական եկեղեցիներու միության հարցը: Մենք հաճախ

կխնդրենք մեր աղոթքներուն մեջ՝ «Ձի միաբանեսցէ զեկեղեցի իւր սուրբ, շինեալ ի վերայ հիման առաքելոց և մարգարէից»:

Ուրախալի է տեսնել, որ դարուս սկիզբեն ի վեր ամենասիրալիր հարաբերություններ գոյություն ունին Անգլիկան և Հայ եկեղեցիներուն միջև: Ոչ մեկ տեղ այս բարեկամությունը այնքան ակնհայտին է, որքան Երուսաղեմի մեջ, ուր անգլիկան եպիսկոպոսը կմասնակցի մեր Ունալվալի արարողության, Ավագ հինգշաբթի օրը, Ս. Հակոբյանց Մայր Տաճարին մեջ:

Սակայն, մեր երկու եկեղեցիներուն բարեկամության ամենամեծ արտահայտությունը եղավ անմոռանալի այցելությունը, զոր տվավ Ձեր նախորդին Նորին Ս. Օծություն S. S. Վաղգեն Ա Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց, երբ դուրս. Ֆիշեր և Կաթողիկոսը միասին ներկա եղան այս սուրբ եկեղեցվուն մեջ հանդիսավոր սուրբ պատարագի և անգամ մը ևս հուշակեցին մեր երկու եկեղեցիներուն անկեղծ բարեկամությունը:

Հայաստանյայց եկեղեցվո հանդեպ Ձեր ունեցած բարեկամության պետք է վերագրել այն այցելությունը, զոր տվիք Կոստանդնուպոլսո մեր նոր ընտրված պատրիարքին, ուր առաջին անգամ ըլլալով նաև ներկա եղաք Հայաստանյայց եկեղեցվո մեկ արարողության:

Կվերջացնեմ խոսքերս կրկնելով աղոթքը, զոր հայ եկեղեցիներու մեջ կմատուցանենք Քրիստոսի եկեղեցվուն միության համար. «Ձխաղաղութիւն շնորհեալ եկեղեցւոյ քում սրբոյ, զխաղաղութիւն և զանշարժութիւն ի թշնամեաց պատեհաղմէ, և հաստատեալ ի մի հաւատ զԿաթողիկէ եկեղեցի: Զքեզ խոստովանիմք, Տէր և Աստուած, կեցո՛ղմեղ»:

Այնուհետև բեմ հրավիրվեցավ Քենտրբերիի Արքեպիսկոպոսը, որ տվավ իր պատգամը:

«Եւ եկեսցեն յաբեկից և յաբեկից... և բազմեսցին յաբեկալուսեան Աստուծոյ»:

Այս խոսքերը մեր Տիրոջ մարգարեությունն են:

Քրիստոսի, մեր Տիրոջ սիրովը կողջունեմ լոնդոնի հայ համայնքը և իր սիրելի եպիսկոպոսը:

Անգլիկան եկեղեցին մեծ սեր մը կտածե դեպի Հայաստանյայց եկեղեցին: Մենք կհիանանք անոր հավատարիմ վկայության ներկա պատմության վրա, սկսյալ այն օրերեն, երբ առաջին առաքյալները Քրիստոսի կրոնքը բերին Հայաստան Ա զարուն, և երբ Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ քրիստոնեությունը ամբողջ ազդին կրոնքը բրավ: Աս-

տուծո զոհություն կմատուցանենք հայ սուրբերուն և մարտիրոսներուն, ինչպես նաև այն բյուրավոր մարգոց, կիներուն և փոքրիկներուն համար, որոնք ապրեցան Քրիստոսի սիրովը: Շնորհ և խաղաղութիւն թող ըլլա այսօր Հայ Եկեղեցիին:

Վերջերս Ստամբուլ ըրած այցելութեան ընթացքին մեծապես ուրախ եղա ընդունվելով այդ քաղաքի հայոց պատրիարքին և ողջունելու հայ ժողովուրդը իր գեղեցիկ Մայր Եկեղեցւոյն մէջ, Այսօր հավասարապես երջանիկ եմ Ձեր հետ ներկա գտնվելով սուրբ պատարագի մատուցման, երբ եկած ենք տոնախմբելու հայ Մեծ Սուրբը՝ Ս. Մեսրոպ:

Կհիշեմ, ինչպես Դուք ես, թե ան ի՞նչ եռանդով կրօնքը տարածեց հայ հոգիներու մէջ, ինչպես հնարեց հայ աշուրները և ուրիշներու ընկերակցութեամբ թարգմանեց Ս. Գիրքը և քաջալերեց վանական կյանքը: Թող ան ընդմիշտ աղօթե՛ն իր ժողովուրդին համար, և մենք այս երկրի վրա մեր աղօթքները և փառաբանութիւնները միացնենք իրենին և երկինքի սուրբերուն հետ:

Տեր Հիսուսի մարգարեութիւնն էր, որ շատերը պիտի գան Արեւելքն և Արեւմուտքն և բազմին Աստուծո թագավորութեան մէջ: Այդ մարգարեութիւնը այսօր հրաշալի կերպով իրականացած է քրիստոնեւորութեան տարածումով Արեւելքի և Արեւմուտքի շատ մը երկիրներուն մէջ, որոնք կուգան բազմիչ Քրիստոսի Ս. Եկեղեցւոյն մէջ այս երկրի վրա և բյուրավոր սուրբեր՝ երկնքի մէջ:

Այսուամենայնիւ, մեր սիրելի Տիրոջ սիրտը պետք է մեծ վիշտ զգա տեսնելով, որ բաժանումներ հառաչ եկած են քրիստոնեայ ժողովուրդներու միջև, որոնք իրեն կհավատան և իր անունը կկրեն: Այս բաժանումները մեծ նախատինք են քրիստոնեւորութեան համար, և անոնց դեմ մաքառումի և միութիւն հառաչ բերելու ձեռնարկները՝ զորութիւն և փառք: Այդ բաժանումներն ամենին ցավալին Արեւելքի և Արեւմուտքի բաժանումն է, որուն դարմանումին համար

պատրաստ ենք ջանք յանայնիւ, որովհետև անոնց, այդ դարավոր բաժանումներուն բարձումովն է, որ Աստուծո Եկեղեցին պիտի զորանա ներկա ժամանակներուս և ապագային:

Հայ Եկեղեցին ինքն իր մէջ հիանալի վկայութիւն մըն է միութեան գաղափարին, վասնզի արեւելյան եկեղեցի մը ըլլալով հանդերձ, մոտիկութիւն մը ունի արեւմտայնին, անկէ փոխ առած իր կետեւումը, Ի՞նչ Եկեղեցիս, Անգլիկան Եկեղեցին, Արեւմուտքի պատկանող Եկեղեցի մըն է: Աշխարհագրութիւնն ու պատմութիւնը մեզ արեւմտեան կընեն, և այս մեզմէ կախում չունի: Սակայն մեր Եկեղեցիին մէջ շատ մը կետեւ կան, որ կնանին արեւելյանին ու շատ մեծ է մեր երախտիքը դեպի Արեւելքը: Ուրեմն մեր Տիրոջ կամքն է, որ Հայ և Անգլիկան Եկեղեցիները իրենց փոխադարձ բարեկամութեամբը նվիրվին միութեան համար: Մեր հետապնդած միութիւնը սիրո միութիւնն է, միութիւն մը քրիստոնեական եղբայրութեան բոլոր արարքներով: Բայց նաև միութիւն մըն է դավանաբանական ճշմարտութեան, միութիւն մը, հիմնված հին Հավատո հանգանակներու և Ս. Եկեղեցւոյ վաղեմի ավանդութեանց վրա:

Թող Աստված գորացնէ և օրհնէ Ձեր Եկեղեցին հոս Լոնդոնի, ինչպես նաև Հայաստանի և աշխարհի բոլոր մասերուն մէջ: Մենք պիտի աղօթենք Ձեզ համար և Գուք պիտի աղօթեք անգլիկաններուս համար: Ու թող Տերը Ձեզի, սիրելի՛ ժողովուրդ, և Ձեր սիրելի եպիսկոպոսին տա իր ուրախութիւնը, թող մեզ միացնէ ճշմարիտ հավատքով և սիրո կապերով:

Արարողութեանց ավարտին, Քենտրբերիի Արքեպիսկոպոսը, պատարագիչ գերաշնորհ Տ. Պսակ սրբազանը և ներկա եկեղեցականները, զպրաց դասի առաջնորդութեամբ, վերադարձան եկեղեցատուն, մինչ Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ գանգակները ցնծագին կղզւաշէին:

ԲՂԹԱԿԻՑ

